

[HaberlerKültür Sanat Haberleri](#)

‘Akışta daha iyi yüzer hâle geleceğiz’

18.01.2026 - 07:01 | Son Güncellenme: 18.01.2026 - 07:02

[#Cem Akaş#Sözcüklerin Anlamı#Akış](#)

Cem Akaş, “Sözcüklerin Anlamı”nda günümüz kodlarına farklı bir bakış açısı getiriyor. Akaş: “10-15 yıl sonra ‘hayat akışı’ - ‘medya akışı’ diye bir ayırım kalmayacak”

Ümran Avcı - [Cem Akaş](#), [son](#) romanı “[Sözcüklerin Anlamı](#)”nda okuru bir sarkaç gibi kurmacayla gerçek [dünya](#) ve bu dünyanın uyarıları arasında götürüp getiriyor. Hikâye; dünya genelinde yaşanan üç günlük elektrik kesintisi sonrasında açılıyor. Duru ve Demir’in aşkı da bu kaotik ortamdan kısa bir süre sonra başlıyor. Demir, satış pazarlama sorumlusu olarak çalışırken Duru; topladığı eski eşyalarla bir Cumhuriyet panoraması hazırlığı sürdürüyor. Koleksiyonuna Sadettin Kaynak’ın Türkçe [ezan](#) plağını katmak istemesiyle olaylar gelişiyor. Hikâye bu şekilde akıp giderken, Cem Akaş kurmacanın arasına girip ya sosyal medyaya düşmüş bir paylaşım koyuyor ya yakın tarihe yönelik bir olayı anımsatıyor ya da ansiklopedik bilgilere yer açıyor. Kitabın sonunda da hem iki sevgili arasındaki ‘aşk sözlüğü’nü yayımlıyor hem de kitabında uyguladığı ‘bölünmüş gerçeklik’ meselesini makalelerle açıyor...

■ **“Sözcüklerin Anlamı”nda kendini hikâyeye kaptırmış okur bir anda bambaşka ‘meselelerin’ içine savruluyor. Bu sıra dışı tekniği kullanırken amacınız neydi, nasıl geri dönüşler aldınız?**

Hayatı da böyle yaşıyoruz artık – her anımız, ekrandaki iki boyutlu akışla bölünüyor. Bu bölünmüşlikle örtüşecek bir kurgusu var romanın. Burada yeni bir roman poetikası, yazma biçimi öneriyorum; modern roman, modern yaşamın formlarını kullanıyordu, postmodern roman da aynı şekilde kendi döneminin özelliklerinden besleniyordu. Bugün yeni bir dönemin içindeyiz. Okur bildirimlerinden anlıyorum ki bu bölünmüşlikle herkes çok barışık, herkesin beyni bu algılama biçimine çoktan adapte olmuş.

■ **Bir yanda roman içinde sözlük, kılavuz; bir yanda ‘bölünmüş gerçeklik’, farklı iki akış. Sizin için de fazla mesai ve bölünmüşlük demek aslında... Mutfakta neler yaşandı?**

Şeytan azapta gerek. Aslında üç ayrı roman projesinin birleşmesiyle ortaya çıktı “Sözcüklerin Anlamı”. “Tüm dünyada elektrikler kesilse ne olur” bir projeydi, kendi dillerini geliştiren iki sevgilinin aşkı ikinci projeydi, üçüncüsüyse Cumhuriyet tarihini simgeleyebilecek nesnelerle bir ‘pişmanlık müzesi’ kurmaya çalışan bir kadının romanıydı. Mutfakta çok tava yandı, malzemenin bir kısmını köpek yedi, yumurtalar yere düştü ama kaostan düzen doğdu sonunda.

■ **Meselesi çok bir kitap elimizdeki. Sinema ve kitapların akıllı telefonlara karşı rekabeti mesela... Romanda ‘akış’ diye tabir edilen bu bataktan nasıl çıkacağız?**

Çıkmayacağız bence, o noktayı çoktan geçtik. Tam tersine, akışta daha iyi yüzer, nefesimizi daha uzun tutup daha derine dalar hâle geleceğiz. Ben bugünkü durumu yine bir geçiş süreci olarak görüyorum, 10-15 yıl sonra ‘[hayat](#) akışı’ - ‘[medya](#) akışı’ diye bir ayırım kalmayacak, her şey çok daha eş zamanlı ve entegre hâle gelecek ve o tek entegre akışta iyi yüzemeyenlere aptal muamelesi yapacağız. ‘Bölünmüş gerçekçilik’ ve roman teknikleri açısından da yeni bir sıçrama imkânı ortaya çıkmış olacak.

‘Dilden çok korkuyoruz’

■ **Demir ve Duru kendi aralarında dışarıdakilerin anlamadığı ortak bir dil geliştiriyor. Bu dil iki sevgiliyi birbirine yakınlaştırırken, arkadaşları zamanla onları terk ediyor. Burada dilin yakınlaştırıcı ve yabancılaştırıcı gücünün altını çiziyor...**

Çocukluğumdan beri beni büyüleyen bir mesele oldu dilin gücü ve güçsüzlüğü. İlkokuldayken, benim hissettiğim ağrının ya da acının ne olduğunu başkasına nasıl anlatabilirim, o nasıl benim anlatmak istediğimi doğru anlayabilir sorusuna takılı kaldığımı hatırlıyorum; sözcüklerin nasıl ortaya çıktığına da çok kafa yormuştum. Bu sorular benim yazarlığımı da besledi elbette. İnsanlara bakarken, neyi nasıl ifade ettiklerine çok dikkat ederim; ilişkilere bakarken orada gelişmiş dil kodlarına kulak

kesilirim, çünkü her ilişkinin kendine özgü dilsel kullanımları oluyor, yerleşik replikler gibi. Bunlar bizim yakınlık kurma, o yakınlığı sürdürme, aidiyet oluşturma araçlarımızdan bazıları. Bunlar tersine işlev de görebiliyor, mesela kullandığı dil yüzünden birisiyle aramıza mesafe koyabiliyoruz, hakkında yargılara varabiliyoruz. Çok ufak şeyler bile etkili olabiliyor, ‘lazım’ı sert mi incelterek mi telaffuz ettiği gibi. Dilden çok korkuyoruz bir yandan da anlamadığımız şeyler konuştukları için insanlara toplu taşıma araçlarında “bizim dilimizle konuşun” diye saldırabiliyoruz.